

VAALETETUSALAN TYÖTURVALLISUUS

Työturvallisuus -projekti

Virpi Lahti
Maija Pulli
Reetta Varpula

Vaatetusalan työturvallisuus

Sisältö

1. Johdanto
2. Työympäristön / luokkahuoneen työturvallisuus
3. Työvaatetus / pukeutuminen
4. Ergonomia ja työasennot ompelussa
5. Leikkaamon, ompelimon ja viimeistämön koneet ja laitteet
6. Modistityö
7. Turkistyo
8. Värjäys
9. Näyttöpäätetyöskentely
10. Asiakaspalvelu
11. Työturvallisuuslaki

1. Johdanto

- opetussuunnitelman perusteet
- oikeus turvalliseen ympäristöön
  - fyysinen
  - psyykkinen
  - sosiaalinen
- laki määrää myös opiskelijalle velvollisuuksia ja oikeuksia
  - noudatettava annettu ohjeita ja määräyksiä
  - turvallisuuden ja terveellisuuden edellyttämää järjestystä ja siisteyttä sekä
  - muutoinkin oltava työssään huolellinen ja varovainen
- ennalta ehkäisevään työsuojeluun

2. Työympäristön / luokka- huoneen työturvallisuus

- työskentely-ympäristö
  - siisteys, järjestys ja viihtyvyys
- työtilat ja työvälineet
- koneet ja laitteet
- ääni-, valaistus- ja lämpöolosuhteet

**Työturvallisuus alkaa sinusta itsestäsi.
Noudata yleistä järjestystä!**

2.1 Siisteys, järjestys ja viihtyvyys

- Siivoa päivittäin käyttämäsi työskentelypaikka ja puhdista koneet sekä vie työvälineet niille varatuille paikoille

- Työtilan sisustus
- Hyvät ihmissuhteet

2.2 Valaistus

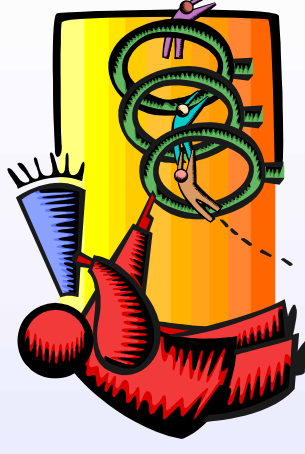

- mitä valo on?
- valaistuksen avulla tietoa
- ympäristöstä
- yleisvalaistus / kohdevalaistus
- valaistusvoimakkuus
- riittävä valaistus - riittämätön valaistus

2.3 Melu

- ääni
- melu - häiritsevää, epämiellyttävää
- melunvoimakkuus
- melutasot eri toiminnoissa

TURVALLISUUSRAJAT

Aikaraja, jonka jälkeen kuulovaurion riski on toistuvassa melualtistuksessa liian suuri

MELUTASO	Aikaraja	ÄÄNET DESIBELEINÄ (etäisyys)
82 dB	16 h	10 - 30 lehtien navina (1/2 m)
85 dB	8 h	30 - 50 tietokone (1/2 m)
88 dB	4 h	50 - 70 keskustelu (1 m)
91 dB	2 h	70 - 85 katuliikenne
94 dB	1 h	85 - 95 paperikonesali
97 dB	30 min	95 - 105 rock-konsertti
100 dB	15 min	95 - 110 kulmahiomakone (1/2 m)
103 dB	8 min	130 - 135 suihkukone (5 m)
106 dB	4 min	120 -> kipukynnys
109 dB	2 min	(2 x kauempana aina 6 dB vähemmän)
112 dB	1 min	
115 dB	-	

2.4 Lämpötila, ilmastointi ja ilmankosteus

- lämpöviihtyvyys
- lämpösuositukset:
  - kevyt toimistotyö 21-25 C°
  - kevyt tehdastyö 18-20 C°
  - tavallinen tehdastyö 17-19 C°
  - raskas tehdastyö 15-17 C°

- ilmastoinnin tarkoitus
  - poistaa ilman epäpuhtaudet
  - edistää lämmön johtumista
  - säätää sopivaksi ilman puhtaus, kosteus, lämpötila ja virtaamisnopeus
  - hien haihtuminen

2.5 Pöly

- eläinpöly
- punkkipöly
- sieni-itiöt
- vaate- ja tekstiilipöly
- siitepöly

- liikenteestä, energian

tuotannosta ja erilaisista
teollisuusprosesseista tuleva pöly

3. Työvaatetus ja -pukeutuminen

- työvaate työn mukaan
- pitkät hiukset kiinni
- huomio: nauhat, vyöt, korut
- työjalkineet

4.1 Ergonomia

- työntekijän ja työn välinen vuorovaikutus
- sopiva ihmisen kuormittuminen - vähäiset terveysvaarat ja paras työn tehokkuus
- työpisteen ergonomia
  - säädettävä konepöytä ja työtaso
  - säädettävä työtuoli
  - polkimen ja polvennostajan säätö

sopiva
työasento

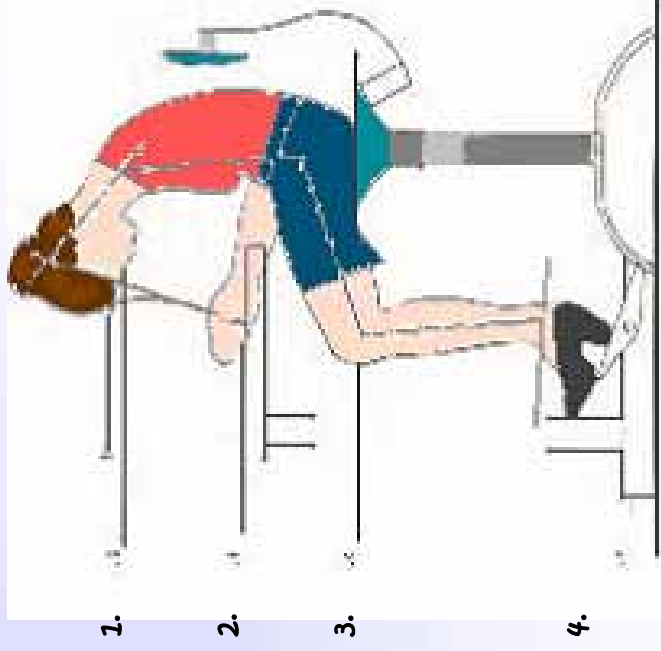

4.2 Työasennot

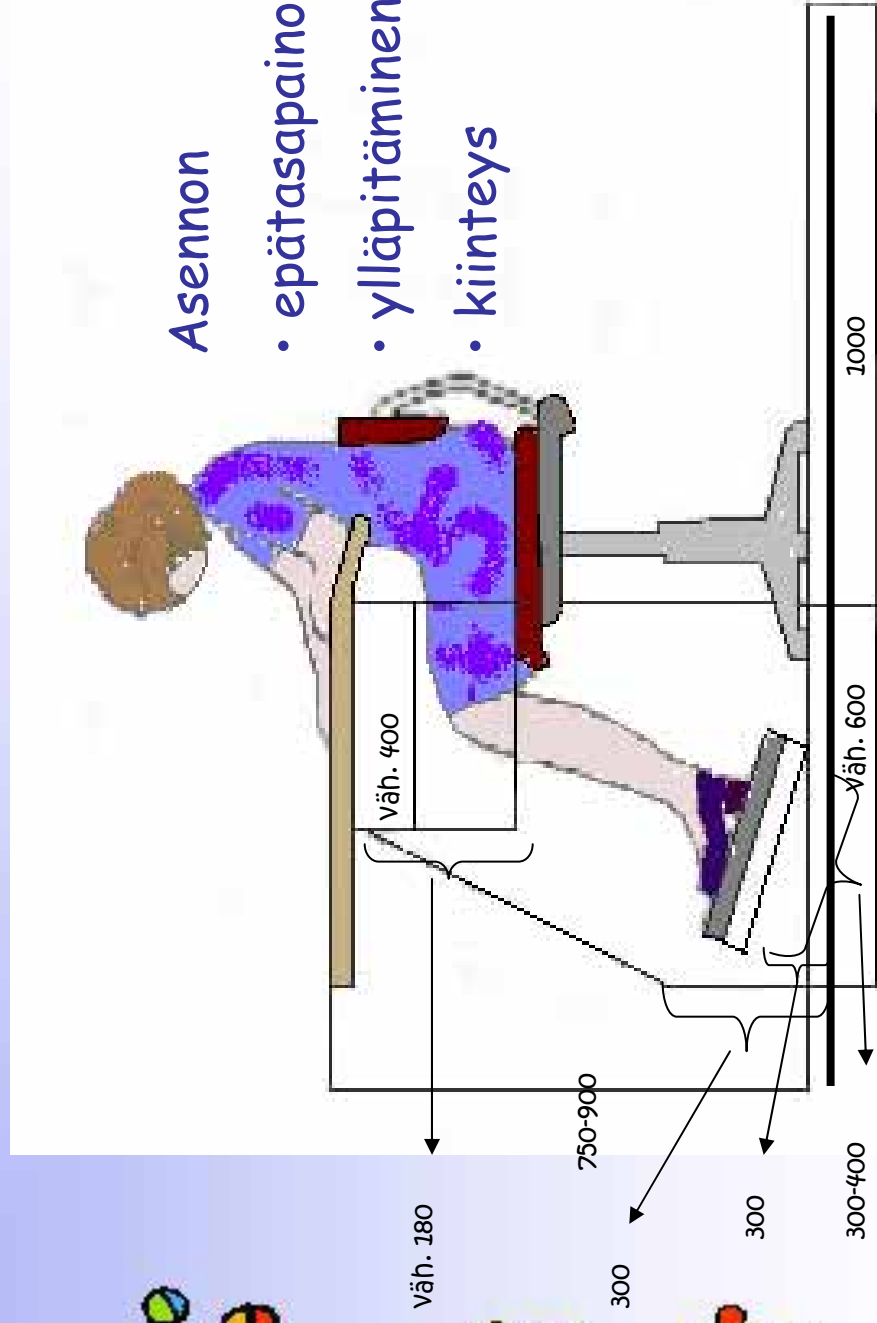
Ompelijan asento "sidottu" neljään tasoon työpaikalla

- 1) silmien taso
(katseluetäisyys)
- 2) työtaso
- 3) istuintaso
- 4) polkimentaso

KUVA 3. Ompelijan "sidottu" asento.

4.2 Työasennot

KCUVA 4. Vaiheompeelijan työpaikan mitoitusohje (mm)

Työturvallisuusopas -
Vaatetusala

4.3 Hyvä työpöytä

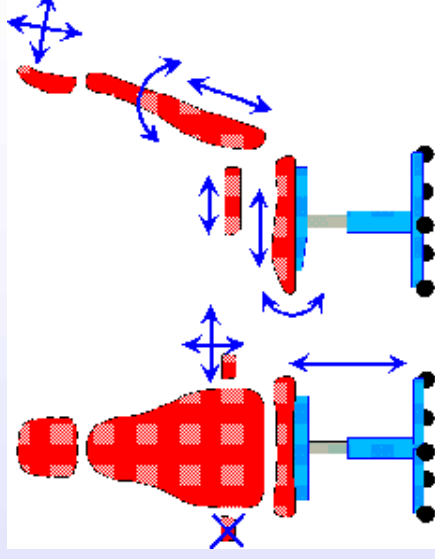
- korkeus on sellainen, että työskentely hyvässä istuma-asennossa on mahdollista
- korkeutta voidaan säätää
- alusta on vapaa niin, että jalkojen asentoa voi vapaasti vaihtaa ja jalat voi välillä ojentaa suoriksi
- pöytälevyn alapuolella ei ole istujan kohdalla laatikkoa tai muuta jalkojen liikettä estävää
- pöytälevy on tarpeeksi leveä ja syvä ja se mahdollistaa pääsyn lähelle pöytää, jolloin etukumaraa työasentoa voidaan välttää
- kulmat ovat pyöristetyt
- pinta kiiltämätön ja valoa häikäisemätön

4.4 Hyvä istuma-asento ja työtuoli

- keskiasento
- liikkumisvapaus
- vapaasti vaihdella kehon ja jalkojen asentoa
- jalat tukevasti lattialla, jalkatuella tai polkimella
- istuintason korkeussäätö
- istuimen sopiva selkänoja

4.5 Nostaminen

- nostoympäristö
- nostamisen yleiset perussäännöt
  - harkitse ja mieti, kuinka nostat ja siirrät
  - mikäli taakka näyttää liian raskaalta tai vaikealta voimavaroihin verrattuna, on syytä käyttää työtoveria tai työvälineitä apuna
  - tartu molemmilla käsillä tavaraan
  - tuo taakka mahdollisimman lähelle vartaloa
  - nosta haara-asennossa, kantapäät maassa, selkä suorana
  - mikäli nostoa seuraa siirto, on parempi käyttää käyntiasentoa, josta pääset suoraan liikkeelle
  - nopea tempaisu ei ole hyväksi
  - työntäminen on selälle suositeltavampaa kuin vetäminen

4.5 Nostaminen

Työturvallisuusopas -
Vaatetusala

4.6 Pidätkö riittävästi taukoja?

- paras työasento on vaihteleva työasento

- muista taukoliikunta

5.1 Leikkaamo

Leikkaajan työturvallisuutta lisääviä tekijöitä:

- hyvä valaistus
- hyvä ilmastointi
- leikkuupöydän pinta ehjä, roskat pois
- laa` an päällä ei saa olla ylimääräisiä tavaroita
- leikkuujätteet on laitettava jätteastiaan
- oikeat työasennot
- työtason sopiva korkeus
- terät terävät
- käden suojan oikea muotoilu, sijoitus ja materiaali
- turvakäsine

5.1 Leikkaamo

Leikkaamon työturvallisuusohjeet:

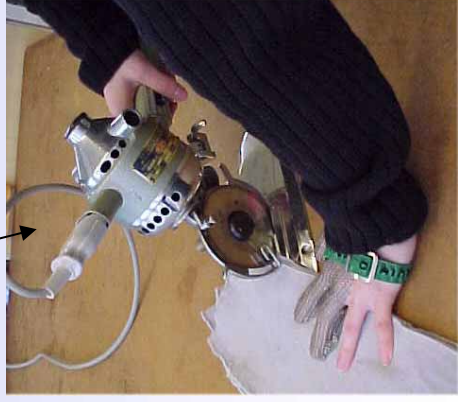
- roskat roskakoriin
- kangaspakat niille varattuun paikkaan
- kone on sammutettava käytön jälkeen ja asetettava pöydän pituus-suuntaisesti
- leikkaajan ikä (lakisääteinen)
- leikatessa ei saa olla yksin työhuoneessa
- kulkutiet vapaat

5.1 Leikkaamo

- leikkurit
  - vanneleikkuri
  - pystyteräleikkuri
  - pyöröleikkuri
  - stanssit

5.2 Ompelimo

- ompelukoneet, lukkotikkikoneet
- suojuukset

- ylisyrjäys- ja
varmuustikkikoneet
- nappi- ja trenssikoneet

- ompeluautomaatit
- painonappi- ja niittikoneet

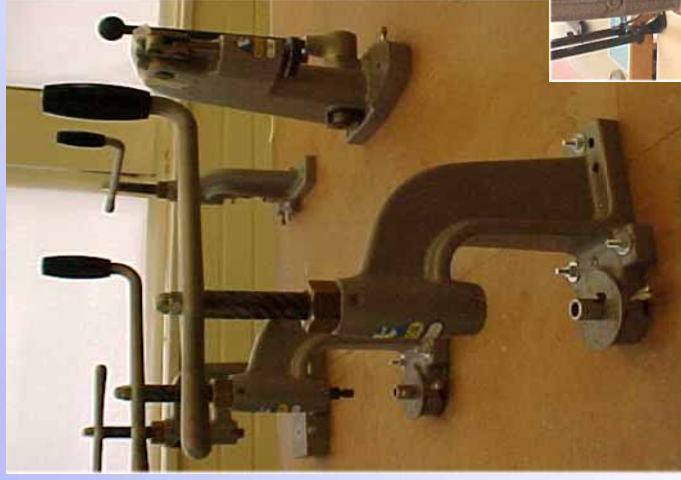
5.2 Ompelimo

Työturvallisuusopas -
Vaatetusala

5.2 Ompelimo

Työturvallisuusopas -
Vaatetusala

5.3 Viimeistämön koneet

- silitysvälineet
- prässit
- höyrynuket

5.5 Sähköturvallisuus

- sähköturvallisuus
- sähköisku

6. Modistityö

- seisomatyön
haitat
- huovan veto
tukille

6. Modistityö

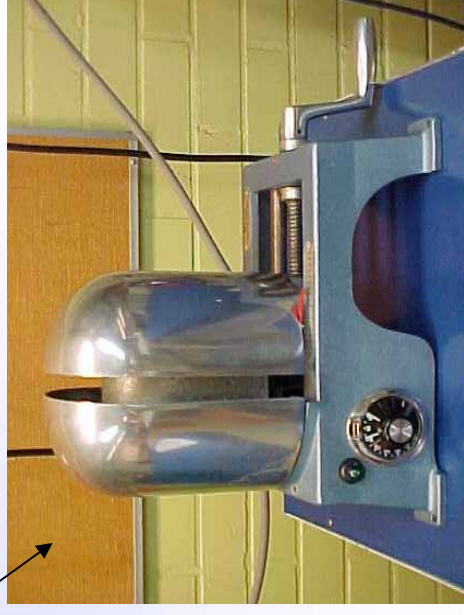

- työvälineet

- höyrykehitin
- suurennustukki
- suojaimet
- paineilmapistooli

- kemialliset aineet

7. Turkistyo

- työvälineitä
- turkiskone
- turkisveitsi
- naulain
- sormustin

8. Värjäys

Turvallinen työskentely perustuu tietoon:

- opiskelijoiden on perehdyttävä uuden värin / aineen kohdessaan käyttö- turvallisuustiedotteeseen, erityisesti vaaran luonteeseen ja siltä suojautumiseen

- henkilökohtaisten suojainten käyttö ja opastettujen työmenetelmien noudattaminen on ehdoton edellytys

- haitalliset aineet on mahdollisuuksien mukaan korvattava turvallisemmilla

8. Värjäys

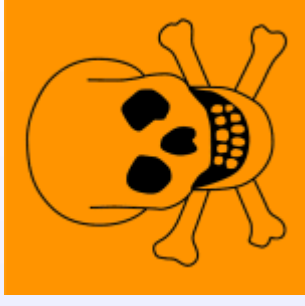
- suojavaatteet ovat tarpeen värjätessä, koska väriliemistä tulee roiskeita hyvin helposti ja ne eivät lähde vaatteista enää pois
- kiehuvien vesien ja kuumien kattiloiden kanssa on oltava varovainen, ettei polta itseään tai muita
- lattialle läikkyvät vedet aiheuttavat liukastumisvaaran - ne on heti kuivattava
- värjäystilan kosteissa olosuhteissa on keittolevyille, lingoille, pesukoneille ym. koneille oltava maadoitetut pistorasiat

8. Värjäys

- TVATM -merkit

9. Näyttöpäätetyöskentely

- mallinsuunnittelussa, kaavoituksessa, brodeerauskuvioiden suunnittelussa ja ohjeiden ja tekstien kirjoittamisessa

- huoneen layout
- ympäristöolot
- työpiste
- katseluolosuhteet
- hiiri
- tauotus ja opastus
- näön tarkistus

10. Asiakaspalvelu

Uhkatilanteita asiakaspalvelussa:

- päihtyneitä asiakkaita
- huumeiden vaikutuksen alaisena olevia asiakkaita
- myymälävarkaiden jäädessä kiinni
- kassan ryöstön yhteydessä

10. Asiakaspalvelu

Väkivaltaisen ihmisen kanssa toimiminen:

- Ota tilanteeseen mukaan toinen ihminen, jos se vain on mahdollista.
- Ole rauhallinen ja pidä kätesi näkyvillä; kämmenten näyttäminen viestittää, että sinulla ei ole pahoja aikeita.
- Älä tuijota.
- Puhu selvästi ja lyhyesti, sillä kiihtynyt ihminen ymmärtää puhetta huonosti.
- Koeta saada uhkaileva ihminen istuutumaan, jos siihen on mahdollisuus.

10. Asiakaspalvelu

Väkivaltaisen ihmisen kanssa toimiminen:

- Pidä riittävä etäisyys, jos vain voit.
- Jos seisot, seiso mieluummin hieman sivuttain, jolloin voit tarvittaessa nopeasti paeta tai väistää.
- Pidä huoli siitä, että takanasi on tilaa ja pakotie tarvittaessa.
- Älä käännä selkääsi, se viestittää välinpitämättömyydestä ja yliolokaisuudesta.
- Älä tee äkkinäisiä liikkeitä.
- Jos kyseessä on ryöstäjä, tee kuten hän käsklee.
- Ota uhkaukset aina todesta.

11. Työturvallisuuslaki

- nuorten työntekijäin suojeleminen
- kielletyt työt
- vaaralliset työt
- työajat

Muistilista

Työpiste

- Työpisteen siisteys ja järjestelyt
- Kulkutiet ja lattiat
- Portaat, tikapuut ja luiskat
- Työtason korkeus
- Istuin
- Näytöt ja näyttöpäätteet

Ruumiillinen kuormitus

- Jatkuva istuminen tai seisominen
- Työn tauotus ja työtahti
- Jatkuvasti samana toistuvat työliikkeet
- Raskaat nostot tai taakan kannattelu

Työasento

- Selän asento
- Hartioiden ja käsien asento
- Ranteen ja sormien asento
- Pään ja niskan asento
- Jalkojen asento

Työturvallisuusopas -
Vaateusala

Työvälineet ja -menetelmät

- Työkalut, koneet ja laitteet
- Käsiteltävät kappaleet
- Työpisteen tuet ja apuvälineet